

¹⁰ *Ibidem*, dosar 57, f. 94-95.

¹¹ Pasat, V. *Op. cit.*, p. 652.

¹² *Ibidem*, p. 653.

¹³ ANRM, fond 3046, inv. 1, dosar 106, f. 52-54.

¹⁴ *Ibidem*, f. 1-6

¹⁵ *Ibidem*, dosar 106, f. 14, 213, 266, 281; dosar 110, f. 5, 132; dosar 122, f. 130-137, 274, 315; dosar 132, f. 36, 59, 75; dosar 144, f. 51¹⁶ *Ibidem*, dosar 110, f. 66.

¹⁷ *Ibidem*, fond 2848, inv. 2, dosar 363, f. 94.

¹⁸ *Ibidem*, fond 3046, inv. 1, dosar 104, f. 32, 67, 84, 86, 89, 135, 141, 150, 162, 164.

¹⁹ *Ibidem*, dosar 103, f. 192.

FUNDAMENTALISMUL ISLAMIC ȘI IMPACTUL LUI ASUPRA SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE

Petru Furtună,
conf. univ. dr, IRIM

Lumea contemporană se află prinsă în mrejele unui paradox al securității: pe de o parte tehnica avansează, existând din ce în ce mai multe modalități de apărare și protecție, iar organizațiile naționale și internaționale militează pentru democrație, pace și respectarea drepturilor omului. Pe de altă parte, asistăm astăzi la o accentuare a instabilității pe scena mondială cauzată de o puternică ascensiune ale mișcărilor islamiste, de care sunt legate evenimentele din Orientul Mijlociu sau de atentatele teroriste din SUA, Londra ș.a. Pornind de la această constatare, mulți cercetători subliniază faptul că fundamentalismul islamic reprezintă o amenințare la adresa securității internaționale și susțin incompatibilitatea islamului cu democrația.

Ultimul sfert al sec. XX a fost marcat de o puternică ascensiune ale mișcărilor islamiste. În timp ce se considera că religia se retrage în sfera vieții particulare, ascensiunea neașteptată a mișcărilor sub drapelul religioase a devenit pentru mulți un fenomen surprinzător și impresionant.

În ultimul timp apelul la religie a devenit o premisă majoră pentru radicalizarea islamului. "Pentru cel care face apel la religie, violența se transformă într-o poruncă sacră, care eliberează de orice interdicții legate de morală sau raționalitate politică" [1]. În cazul acesta toate mijloacele devin bune, dacă scopul este de a realiza Absolutul.

În islam există o multitudine de mișcări și curente (învățători), caracterizate, deseori, de contradicții profunde între ele, începînd de la aspecte formale și

terminînd cu luări de poziții politice dure ale adepților islamului radical. În ce privește definirea acestor mișcări, constatăm o disonanță de opinii. Actualmente, în literatura de specialitate și vocabularul politic se utilizează pe larg așa termeni ca, „fundamentalism islamic”, „radicalism islamic”, „extremism islamic”, „islamism”, „islam politic” etc. Unele din aceste noțiuni se utilizează fără să se țină cont de terminologia islamică. De aceea, considerăm necesar de a preciza termenul de „fundamentalism islamic”, utilizat, ca regulă, în contextul extremismului islamic. Criteriile de bază pentru evidențierea fundamentalismului ca învățătură distinctă este apelarea lui la „islamul pur” și revenirea la fundamentele spiritualității musulmane. Dar, însuși termenul de „fundamentalism” este străin terminologiei teologice islamice. Cercetătorul B. Petrovski are dreptate cînd spune că, „fundamentalismul ca ideologie”, din punct de vedere istoric, nu este un produs al islamului. [2]

Fundamentalismul religios își are originea într-o mișcare reformistă conservatoare a protestantismului nord-american, care era orientat contra reformelor cu tendințe progresiste. Între anii 1910 și 1915 au fost concepute o serie de teze și tratate teologice de către un grup de preoți de la „Princeton Theological Seminary” și „Westminster Theological Seminary”. Aceste teze au fost tipărite în trei milioane de exemplare, sub titlul „The Fundamentals: A Testimony to the Truth”. Printr-un articol publicat în anul 1920 al jurnalistului american Curtis Lee Laws, simpatizant al acestei mișcări, curentul primește numele de „Fundamentalism”. Acest curent radical conține printre altele și critici adresate „teologiei moderne”, în special legate de folosirea și interpretarea textelor din Biblie, ca și o neacceptare a teoriei evoluționiste a darwinismului, aducându-se contraargumente din Vechiul Testament. Punctul culminant al acestei mișcări este atins în Dayton (Tennessee), SUA, în secolul XX, în așa numitul „Proces al maimuțelor”(1925), fiind interzisă predarea în școli a Teoriei evoluționiste a lui Darwin.

Termenul „fundamentalism” (de la latinescul - bază, fundament) a început să fie utilizat cu referire la islam, relativ nu de mult. El este preluat din teologia creștină și semnifică curentul conservator din Protestantism care cerea acceptarea netăgăduită a „Sfintei Scripturi” în calitatea de bază (fundament) al credinței și respingea orîșice posibilitate de explicare sau interpretare rațională a acesteia. Astfel, noțiunea „fundamentalism islamic” este adusă din afara acestei lumi și este străină vocabularului musulman. „În limbile popoarelor musulmane, - scrie profesorul Muhammad H. Sayyid, - există o anumită sumă de cuvinte, care joacă un rol primordial în exprimarea concepției islamice despre realitate și adevăr: datorită lor (acestor cuvinte) concepția musulmană se înfățișează în adevărata sa lumină.[3] „Fundamentalismul islamic” nu face parte din această „sumă de cuvinte” de aceea, utilizarea termenului în cauză conduce la denaturarea concepției islamice. Sheikhul universității din Cairo Muhammad

Sayyid Tantawi subliniază că, în islam nu există o astfel de noțiune ca fundamentalismul. Islamul este o religie universală”. [4]

Teologii musulmani utilizează propriile lor noțiuni ca, „islamul pur”, „bazele credinței” ș.a. Cel mai apropiat de termenul „fundamentalism” ar fi „As-Salafia” (de la slaf – strămoși, predcesori). Salafiștii cer „reîntoarcerea la izvoarele credinței” la „practica strămoșilor dreptcredințioși”. Mișcarea lor este caracterizată, deseori, ca renașcentismul musulman.

Definiția fundamentalismului cu referire la religie ar fi „credințe religioase bazate pe o interpretare literală a textului religios”. Un adevărat fundamentalism islamic este acela care aderă strict la fundamentele Islamului, care pot fi definite numai după Coran și viața și învățăturile Profetului Muhammad. „Fundamentațiști” au fost numiți doar acei teologi musulmani care propovăduiau readucerea doctrinei la fundamentele ei, la formele ei originare. Ulterior, termenul s-a extins la întreaga mișcare politico-religioasă care militează pentru o societate în care legea islamică (Sharia) să fie aplicată riguros în toate domeniile vieții. Un exemplu de astfel de societate ar fi cea din Iran de după Revoluția din 1979 sau cea pe care vor s-o instaureze talibanii în Afganistan. [5]

În cea mai mare parte, activiștii islamiști influențează acele segmente ale publicului musulman a căror educație religioasă este precară. Faptul e tipic atât țărilor musulmane, cât și comunităților musulmane din Vest. Ca o consecință a presiunilor sociale, islamiștii tind să adopte cauze care subliniază confruntările politice și sociale, dar a căror temelie religioasă și norme sunt marginale. Astfel, islamiștii sunt atrași de interpretările cele mai radicale ale Jihadului, după cum au fost dictate ele de Profet. [6]

O temă importantă este acceptarea deliberată a morții, uitând cu totul de restul lumii. Eroismul este un element principal în majoritatea scrierilor grupurilor islamice. Scopul nu e doar asigurarea succesului misiunii și acceptarea morții de către luptător, dar și dovedirea lașității inamicilor, care preferă această lume celei care va veni, sau care devin agenții diavolului deoarece: „Admiră civilizația Vestului și care le beau dragostea și venerația cu apă rece”. Această temă – conceptul adevăraților credințioși versus Partidul Diavolului este tipică scrierilor acelor grupuri care cultivă spiritul „martiriului” sau înfaptuiesc atentate sinucigașe. [7]

În general, ținta terorismului religios este schimbarea majoră a societății, prin impunerea Shariei ca bază a conducerii acesteia. Deși scopul lor final este determinarea schimbării politicii unui guvern, spre deosebire de modul în care forțele armate ale statelor moderne înțeleg să desfășoare operațiunile militare, grupările teroriste își concentrează eforturile împotriva țintelor civile sau noncombatante. [8] Pentru grupările fundamentalist islamice, convenționalele legi ale războiului, de protejare a noncombatanților, sunt un principiu nefolositor, atâta vreme cât convingerile lor despre modul de desfășurare a

conflictului sunt de inspirație „divină”, conținute de acele prescripții, emise de lideri religioși, care îndeamnă la atacarea populației civile. Prin urmare, legile internaționale sau umanitare nu au nici o influență asupra acestor teroriști. [9]

Fenomenul terorist de sorginte fundamentalist islamică reprezintă o realitate contemporană „Războiul” dintre civilizația occidentală și grupările fundamentalist islamice a scos la lumină o problemă acută dar ignorată: de la începutul anilor 1980 activitatea grupărilor teroriste fundamentalist islamice au vizat contracararea influenței economice, politice și culturale a lumii occidentale, ilustrat mai ales de „imperialismul americano-sionist”. [10] Mișcările religioase, antiseclare, antimoderniste, „fundamentaliste” nu trec neobservate prin istorie reprezentând imboldul motivațional al acțiunilor teroriste din Egipt, Algeria, Indonezia, Pakistan, Palestina, Israel, Liban și din altă parte. Al-Qaida reprezintă, în mod spectaculos, violența extremismului religios la scară globală. [11]

Destinul globalizant al Islamului a înregistrat cea mai traumatizantă întâlnire la falia de contact cu civilizația occidentală, pentru majoritatea musulmanilor Occidentul devenind un simbol impenetrabil și de neînțeles al dominației malefice a imperialismului.

Construcția ideologică a fundamentalismului islamic, ca „formă de rezistență a civilizației islamice la occidentalizare” este bazată pe tradiție, etnicitate și arhetipuri religioase precum: „infideli”, „adoratori de idoli”, „cruciați”, „martiri”, „războaie sfinte”, „inamici ai Islamului”, „marele Satan”. Acest vocabular fanatico-religios denotă natura violentă a fundamentalismului islamic, o provocare totalitară atât față de Islamul tradițional cât și față de democrația modernă. [12] Astfel, „fundamentalismul”, conform opiniei mai multor cercetători, este izvorul care alimentează extremismul și terorismul islamic. Grupările fundamentalist islamice sunt situate la periferia societății, mass-media occidentale oferă o imagine distorsionată, prezentând radicalismul și extremismul ca norme valorice ale societății în lumea musulmană. [13]

În legătură cu aceasta, este necesar de a face distincție între religia musulmană tradițională, care nu cheamă la violență și extremism, și diversele mișcări fundamentaliste. În calitate de suport ideologic ale celor din urmă servesc doar acele varietăți ale învățăturilor religioase care au un caracter extremist și totalitar. Multe din ele se desprind din religiile tradiționale, supunându-le anumitor revizuiiri, interpretînd tendențios postulatele de bază, punînd accent pe unele dogme, în detrimentul altora. De exemplu, teza din Coran despre jihad este tratată de extremiștii islamiști exclusiv ca utilizarea forței împotriva „necredincioșilor”. În același timp, „jihad” în traducere din arabă înseamnă înseamnă luptă, efort, strădanie ... luptă cu sine însuși înainte de toate. Doctrina *jihadului* ca „război sfânt” a apărut inițial pentru a legitima expansiunea statului musulman, la începutul dinastiei abbaside.

Începînd cu secolele IX – X, noțiunea de jihad se completează cu un nou conținut: se constituie idea despre forma superioară a jihadului – jihadul spiritual, autoperfecționarea lăuntrică în calea spre Allah, precum și ideea despre patru tipuri de jihad – jihadul sabiei, jihadul inimii, jihadul limbii sau cuvîntului și jihadul mîinii. În plus, războiul religios este tratat în Coran ca război de autoapărare: „Luptati pe calea lui Dumnezeu împotriva acelor care se lupta cu voi, dar nu incepeti voi lupta, caci Dumnezeu nu-i iubeste pe cei care incep lupte.” [Coran 2:190]

Coranul, de asemenea, face clar faptul ca, atunci cand cealalta parte se abtine de la agresiune, nu este permis de-i ataca: „Daca, inasa, ei contenesec, atunci Dumnezeu este Iertator, Indurator. Luptati-va cu ei pana ce nu va mai fi necredinta si credinta va fi numai in Dumnezeu! Dar daca ei contenesec, atunci nu mai exista vrasmasie, decat impotriva celor nelegiuiti” [Coran 2:192-193]. Islamul interzice categoric sinuciderea, participarea în război a femeilor, pledează pentru o atitudine umană față de prizonieri. Interzice atacul și agresiunea asupra „bărbaților slabi”, femeilor și copiilor, distrugerea lanurilor, turmelor de animale, construcțiilor etc.

Comparînd aceste postulate cu practica extremiștilor islamiști, care folosesc activ terorismul (*luarea de ostateci, omorul copiilor, bătrînilor, actele teroriste săvîrșite de sinucigași, inclusiv femei*), vedem clar că, pentru a-și realiza scopurilor, aceștia denaturează grosolan normele religioase. Dar, trebuie să recunoaștem că, uneori, însuși ambiguitatea textelor religioase oferă temei pentru interpretarea tendențioasă a lor de către extremiști. Unii autori remarcă elementul belicos care se conține în islam. De exemplu V. Gherasimov scrie: „Musulmanul consideră că este o singură religie adevărată, care există de la începuturile omenirii, ea fiind proprie însuși ființei umane (se are în vedere islamul n.a.). Musulmanul reacționează foarte agresiv la critica în adresa lui [14]”.

Islamiștii radicali, adepții curenților religioase extremiste, exagerează elementele de intoleranță care se conțin în religia dreptcredincioasă. După cum scrie Trebin M. „fundamentalistii... „privatizează” dreptul asupra Adevărului și dreptei credințe, neagă orice compromis în numele „binelui major” [15]”. Said Ashmovi, fost judecător egiptean, a studiat dreptul musulman și a făcut concluzia univocă că doctrina războinică a fundamentalistilor – nu este o credință, ci o ideologie politică, pe care o folosesc în interesul lor [16].

Astfel, terorismul este monopolul doar al extremiștilor islamici și nu al întregii lumi musulmane. Este important să subliniem acest lucru, deoarece, în unele lucrări dedicate terorismului internațional are loc demonizarea lumii musulmane. O astfel de poziție constituie nu numai un obstacol în calea studierii obiective a problemelor terorismului, dar și împiedică elaborarea metodelor și mijloacelor adecvate și efective de luptă cu acest fenomen periculos. Între

altele, învinuirea în bloc a tuturor musulmanilor de agresivitate, nu permit atragerea la frontul comun antiterorist a popoarelor și guvernelor musulmane care au o atitudine negativă față de actele criminale ale celor care se ascund în spatele normelor islamului interpretate denaturat.

Această mare religie mondială este percepută cu teamă și neîncredere de către lumea nemusulmană din cauza actelor sîngeroase care sînt înfăptuite sub flamura și în numel islamului: atacul asupra SUA din 11 septembrie 2001, exploziile de pe insula Bali din octombrie 2002, din Madrid – 11 martie 2004, acapararea școlii din Beslan ș.a. Actualmente, cele mai mari organizații teroriste ale extremiștilor islamici sunt „Al-Qaeda” - globală; „ Hamas”; „ Jihadul Islamic” - activează în Palestina; Hezbollah cu sediul în Liban; [Frăția Musulmană](#) – global; Frontul Islamic al Salvării (Algeria) ș.a Acestea și alte organizații constituie o adevărată Internațională a extremiștilor religioși. Contacte între organizații teroriste din diverse țări aveau loc și mai înainte (de exemplu între grupările din Palestina și cele din Europa Occidentală). Acestea erau însă epizodice și limitate după proporții.

În prezent rețeaua teroristă a căpătat un caracter global, permițînd acestora să-și coordoneze efectiv acțiunile. Au apărut organizații teroriste – monștri, care-și au filiale pe toate continentele, coordonîndu-le acivitatea dintr-un centru unic. Cea mai mare dintre acestea este „Al-Qaeda”. Creată în 1998 de către Osama bin Laden, înrolează circa 20-30 mii de activiști în țările Asiei, Africii de Nord, Europei, SUA. Deși Osama bin Laden a fost nimicit, organizația lui continuă să existe, rămînînd una din cele mai periculoase. Trebuie de menționat că, din rețeaua teroristă internațională fac parte nu numai organizațiile și grupările teroriste, propriu zise, ci și fondurile internaționale care le finanțează, precum și statele – sponsori ai terorismului, fără de care el n-ar putea să existe (Iranul, Sudanul, Siria, Coreea de Nord ș.a).

Prin ce se explică această activizare a terorismului extremiștilor religioși islamici?

În primul rînd, saltul calitativ în activizarea textremismului Islamic este legat de venirea la putere în cadrul revoluției islamice din Iran (a. 1979) a lui Aiatolâ Khomeini. Iranul imediat s-a transformat în sponsorul principal al luptei pentru răspîndirea revoluției islamice, a luptei împotriva Israelului, a apărării locurilor sacre din Arabia Saudită și din alte state din Orientul Mijlociu și a contracarării influenței țărilor occidentale asupra lumea musulmană. În anii -80-90 pe teritoriul Iranului activau 11 tabere de pregătire a teroriștilor, în cadrul cărora au fost pregătiți mii de combatanți. Odată cu venirea la putere în Iran a președintelui Mahmoud Ahmadinejad – fanatic religios, care a promis „ștergerea de pe fața pămîntului” a Israelului, conducerea acestui stat a reluat politica de susținere a extremiștilor islamici în întreaga lume.

În al doilea rînd, victoria mujahedinilor asupra armatelor sovietice în Afganistan, care a fost apreciată ca un triumf al „dreptcredincioșilor”, i-a înaripat pe extremiștii islamici, le-a dat un nou impuls în activitatea lor teroristă. Ei au anunțat despre jihadul mondial împotriva „cruciaților și iudeilor”.

În al treilea rînd, o influență majoră asupra răspîndirii extremismului islamic au avut-o și continuă să o aibă consecințele negative ale globalizării. Unul din aspectele negative ale procesului de globalizare constă în faptul că, el este însoțit de expansiunea culturală globală a Occidentului, în primul rînd a SUA. Pătrunderea masivă a mărfurilor și valorilor cultural - spirituale apusene în lumea musulmană, străine acestor popoare, provoacă acolo o depresie psihologică, culturală și economic.

Trebuie de menționat că, țările occidentale încearcă deseori cu mult aplomb și fără scrupule să realizeze politica de vesternizare a țărilor în curs de dezvoltare. A. Hazonov menționează pe bună dreptate: „Principala greșeală a strategiilor din Apus constă în faptul că, ei consideră valorile lor spirituale ca fiind universale, acceptabile pentru toate popoarele”[17]. Or, realitatea demonstrează că, nici pe de parte, nu este așa. Acestei expansiuni culturale a Occidentului lumea musulmană îi contrapune valorile sale religioase, care îi servesc drept mijloc de menținere sau redobîndire a identității de altă dată. Iar terorismul politic sub lozinci religioase devine calea de luptă împotriva vesternizării și inechității sociale. După părerea lui A. Pușcov: „...terorismul pentru lumea islamică reprezintă doar încercarea de-a restabili dreptatea”[18].

Ostilitatea evidentă a Orientului față de inechitatea globală a servit temei pentru unii autori să vorbească, ca și S. Huntington, despre conflictul civilizațiilor. Astfel, în monografia „Terorismul: istorie și contemporanietate” se menționează: „Situația actuală de pe planetă se agravează din cauza creșterii în lume a contradicțiilor social-economice și a celor dintre civilizații, a opoziției dintre Nordul dezvoltat și Sudul subdezvoltat”[19]. O asemenea poziție, însă, nu este indiscutabilă. În primul rînd, nici țările Orientului, nici cele ale Occidentului nu se contrapun unele altora într-un front comun. Printre țările musulmane sînt destule care mențin strînse relații cu statele postindustriale occidentale (Turcia, Kuwait, Egiptul, Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite ș.a). Pe de altă parte, o serie de țări din Orient sunt ele însuși ținte ale actelor teroriste, din parte de extremiștii islamici (Egiptul, Algerul, Arabia Saudită, Pakistan). Astfel că, aceste state duc și ele, la rîndul lor, o luptă intransigentă cu terorismul religios.

Extremiștii islamici, desigur, ar dori ca acțiunile criminale ale lor să fie văzute prin rizma unui război al civilizațiilor, ca o contrapunere dintre „dreptcredincioși” și „necredincioși”. Astfel, ei și-ar asigura susținerea milioane de musulmani din întreaga lume, și și-ar îndreptăți actele teroriste sîngeroase contra oamenilor pașnici și nevinovați. De aceea, concepția despre terorismul internațional ca manifestare a războiului religios dintre civilizații ni

se pare nu numai îndoielnică din punct de vedere științific și corespunderii realității, dar și dăunătoare în plan politic. Ea împiedică crearea unui front antiterorist comun al țărilor Occidentului și Orientului, fără de care este imposibilă victoria asupra terorismului internațional.

Lupta cu terorismul extremiștilor religioși este foarte dificilă. Această varietate a terorismului este o expresie ale, așa numitelor, conflicte valorice, care se caracterizează printr-o înverșunare deosebită. A învinge un astfel de terorism ar fi posibil doar utilizîna un sistem de măsuri care ar include metode economice, social-politice, de forță, psihologice, precum și spirituale.

Din rîndul acestora le-aș evidenția pe cele de la urmă. Ne solidarizăm cu acei autori care insistă la utilizarea potențialul constructiv al religiilor în lupta cu terorismul, îndeosebi cu cel practicat de către extremiștii islamici. Este necesar de antrenat pe larg teologii cu autoritate pentru demascarea teroriștilor, pentru ilustrarea și demonstrarea renegării de către aceștia a islamului autentic. Acest lucru ar permite transformarea islamului dintr-o armă de mobilizare a extremiștilor într-un aliat în lupta cu ei.

Referințe bibliografice

[1] Современный терроризм в цивилизационном контексте. М., 2004, с. 165

[2] Петровский Б.А. Фундаментализм – взгляд с Запада // Независимая газета. 1997. 28 авг.

[3] Сейд Мухаммад Накыб аль-Атгас. Введение в метафизику ислама: Изложение основополагающих элементов мусульманского мировоззрения. М.; Куала Лумпур, .2001. С. 36.

[4] НГ–Религии. 1999. 11 авг.

[5] Mihai, Baciu, Fundamentalism și terorism, <http://www.flacarais.ro/baciu/guestbook.html>

[6] Cristian, Delcea, Aurelian, Bădulescu, 11 septembrie 2001- Cauze și consecințe, Revista Terorismul Azi, vol. III, an I, septembrie 2006, p. 11.

[7] Cristian, Delcea, Aurelian, Bădulescu, 11 septembrie 2001- Cauze și consecințe, Revista Terorismul Azi, vol. III, an I, septembrie 2006, p. 11.

[8] Alexandru, Cristian, Miron, Cooperarea statelor în combaterea terorismului internațional și limitările doctrinare ale acesteia, Revista Terorismul Azi, vol. XVIII-XXI, an II, 2007, p. 41.

[9] Alexandru, Cristian, Miron, Cooperarea statelor în combaterea terorismului internațional și limitările doctrinare ale acesteia, Revista Terorismul Azi, vol. XVIII-XXI, an II, 2007, p. 41.

[10] Cristian , Barna, Fundamentalismul Islamic si Cruciada Modernității, Revista Terorismul Azi, vol. III, an I, septembrie 2006, p. 97.

[11] Cristian, Barna, Cruciada Islamului, Editura Top Form, București, 2007, p. 31.

[12] Cristian, Barna, Fundamentalismul Islamic si Cruciada Modernității, Revista Terorismul Azi, vol. III, an 1, septembrie 2006, p. 98.

[13] Cristian, Barna, Mass-media și Islamul, Revista Terorismul Azi, vol. XI-XIII, an II, 2007, p. 41.

[14] Герасимов В. Терроризм: религиозно-политический аспект. Вып5. СПб., 2002. С.50, 61

[15] Требин М.П. Терроризм в 21 в. Мн., 2004. С.102

[16] Психология террористов и серийных убийц: Хрестоматия. Мн., 2004. С.61

[17] Терроризм – угроза человечеству в 21 веке. М., 2003. С.31

[18] Россия, безопасность, терроризм (Круглый стол) //Свободная мысль – 21 в. 2001. №12. С.13

[19] Терроризм: история и современность /Кофман Б.И. и др. Казань, 2002. С.199

К ВОПРОСУ О ПРОИСХОЖДЕНИИ ТОПОНИМА КОНГАЗ

Petru Furtună,
doctor în istorie, IRIM

Топонимия Республики Молдова различна по происхождению, что связано с историческими и географическими условиями края, определившими значительную подвижность и этническую пестроту его населения.

На территории Молдавии[1] с древнейших времен, сменяя друг друга, проживали самые разные племена и народы. Это не могло не сказаться на формировании и развитии местной топонимики.

Значительную часть топонимов республики, естественно, составляют названия молдавского происхождения (57% от общего количества), 29% - названия славянского происхождения, 7% - тюркского, остальные топонимы (около 130 или 7%) – неизвестного происхождения.[2] При этом необходимо отметить, что большинство тюркских топонимов сконцентрировано на юге республики.

Такое распределение топонимов на территории Молдавии обусловлено историческими причинами, так как здесь в начале нашей эры с востока на запад проходил путь известных нам кочевых племен и народов, а с X по XIX века в буджакских степях пребывали различные тюркские племена и